

GREETJE VAN DEN BERG

Lente
in het nieuwe land

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

Februari 1944. Cathrien Berrevoets leunde door het open raam naar buiten en staarde naar het kerkhof aan de overkant van haar ouderlijk huis. Het was in de dichte mist nog net te zien. De nevel liet de wereld in een grijsheid verdwijnen die alles nog triester deed lijken dan het allemaal al was.

Cathrien zuchtte. Ze trok haar lichtblauwe wollen vestje nog wat dichter om zich heen. Nog maar drie weken, dan zou ze dit vertrouwde uitzicht achter zich moeten laten. Nooit meer zou ze hier op haar zolderkamer voor het raam staan. Nooit meer zou ze 's avonds in bed nog even kunnen kletsen met haar jongere zusje Johanna over de dingen die haar bezighielden. Ze zou een heel eind verwijderd zijn van de mensen die haar zo dierbaar waren en van Schouwen-Duiveland, haar Zeeuwse eiland waar ze geboren was en waar ze met haar hele hart aan hing.

Over drie weken zou ze mevrouw Krabbe zijn. Mevrouw Cathrien Krabbe. Ze zou trouwen met de man van wie ze was gaan houden, ondanks het feit dat ze pas een jaar met elkaar verkering hadden en Piet in die tijd

toch zo ver bij haar vandaan was. Over twee weken zou hij terugkomen. Daarna zouden ze trouwen en ze zou hem volgen naar de nieuwe Noordoostpolder, waar Piet al vanaf 1941 aan het werk was. Ze herinnerde zich nog als de dag van gisteren zijn enthousiaste brief die hij haar geschreven had, nadat ze een eind had gemaakt aan een verkering met een ander. Een relatie die tot mislukken gedoemd leek.

Zeven jaar lang had ze met Henk van Dam gelopen. Een lieve jongen van wie ze veel gehouden had. Maar Henk was de oudste zoon op de boerderij van zijn ouders. Voor de oudste zonen werd in Zeeland meestal een boerderij gekocht. De jongste boerde verder op het bedrijf van zijn ouders, zodat die zo lang mogelijk op hun boerderij konden blijven wonen. Voor Henk en nog enkele broers lag dat anders. Zijn ouders bezaten eenvoudigweg de middelen niet om voor hen een boerderij te kopen. Dat was de reden dat ze niet met hem had kunnen trouwen.

Henk zou nooit een eigen boerenbedrijf kunnen opzetten, hoe graag hij dat ook wilde. Henks ouders waren er verdrietig om geweest. Ze hadden hem zo graag willen helpen, maar zagen geen mogelijkheden. Zeven jaar verke-

ring was te lang geweest. Langzaam maar zeker was er het gevoel gekomen dat ze zo niet verder konden gaan. Steeds maar wachten op iets dat misschien nooit komen zou. Het was of de liefde voor Henk langzaam maar zeker verbleekte, en op een dag had ze hem verteld dat ze zo niet door kon gaan. Hij was eigenlijk niet eens verrast. Het leek alsof hij het verwacht had. Wel was er verdriet geweest. Verdriet dat ze zelf ook had gevoeld. Verdriet en opstandigheid, omdat het niet mogelijk was te trouwen met de man van wie ze hield, enkel en alleen omdat ze een boeren-dochter was van wie verondersteld werd dat ze zou trouwen met een man die haar tot boerin op een hoeve kon maken. Een eigen boerderij. Het zat er voor Henk en haar niet in.

's Avonds in bed had ze gehuild. Ze was bang dat ze over zou blijven, zoals zoveel boerendochters die in dezelfde situatie verkeerden als zij. Naast die angst was er het zekere weten dat ze er goed aan had gedaan om de relatie met Henk te verbreken. Het was een onmogelijke liefde en die had haar zeven jaar van haar leven gekost.

Ze had zelf eigenlijk niet begrepen hoe Piet Krabbe van haar verbroken verloving had gewe-

ten, maar enkele weken na haar ingrijpende beslissing kwam er een brief van Piet. Hij schreef dat hij had gehoord dat ze niet langer met Henk van Dam omging. Dat speet hem voor haar. Hij begreep dat ze er veel verdriet van moest hebben. Toch nam hij de vrijheid haar om een hernieuwde kennismaking met hem te vragen.

Ruim zeven jaar geleden, een poosje voordat ze Henk leerde kennen, had ze kort met hem verkering gehad. Na drie maanden was dat helaas voorbij. Toch was die tijd voor hem een fijne herinnering gebleven. Hij had begrepen wat het probleem tussen Henk en haar was. Een kwestie waar je niet zomaar een oplossing voor kon vinden. Zoals Cathrien waarschijnlijk had gehoord, zat hij al enige tijd in de Noordoostpolder. Daar had hij zich inmiddels opgewerkt van paardeknecht tot landbouwkundig opzichter, en hij maakte grote kans voor een eigen boerenbedrijf in aanmerking te komen, maar dan moest hij wel getrouwd zijn. Misschien vond Cathrien het erg vrijpostig van hem, maar hij wilde vragen of hij haar eens mocht opzoeken. Als dan mocht blijken dat er weer een goede verstandhouding tussen hen zou ontstaan, was het niet ondenkbaar dat zij beiden in de toekomst zouden kunnen

trouwen. Dit zou zowel voor Cathrien als voor hemzelf een oplossing kunnen zijn. Natuurlijk verwachtte hij niet van Cathrien dat ze op stel en sprong een beslissing zou nemen. Wel hoopte hij dat ze zijn voorstel in overweging wilde nemen en hem van haar besluit op de hoogte zou stellen. Hij eindigde met de meeste hoogachting. ‘Uw nederige vriend, Piet Krabbe.’

Een hele tijd had Cathrien met de brief in haar hand voor zich uit zitten staren. Piet Krabbe... Hij had gelijk. Ze hadden drie maanden verkeer gehad en uiteindelijk was dat toch op niets uitgelopen. Daarna was Henk gekomen. Van hem had Cathrien gehouden, maar haar liefde was uiteindelijk toch niet sterk genoeg geweest om de problemen in hun relatie aan te kunnen. Ze had in die tijd Piet nog weleens gezien. Ze had hem ook gesproken kort nadat hij naar de Noordoostpolder was vertrokken. Hij was met verlof en ze had gevraagd hoe hij het maakte. Met geestdrift had hij verteld over zijn werkzaamheden in de nieuwe polder. Over de mensen, die hard werkten om het land bewoonbaar te maken. Over de paarden die hij verzorgde voor de directie van de Wieringermeer, afdeling Noordoostpolder. Over de boerderijen die in dit land verrezen waren.

Ze wist nog hoe ze vol interesse naar zijn uiteenzetting had geluisterd. In die tijd had ze er nooit bij stilgestaan dat ze misschien ooit deel zou gaan uitmaken van zijn leven daar.

Piets brief maakte alles anders. Het had niet eens lang geduurd voor ze hem een brief terug had geschreven waarin ze schreef dat hij van harte welkom was en dat ze veel verwachtte van een hernieuwde kennismaking.

Zo waren ze na zeven jaar opnieuw met elkaar in contact gekomen.

Haar ouders waren er blij om geweest. Piet Krabbe stond bij hen bekend als een betrouwbare man, die hun dochter zeker zou geven wat ze nodig had, ook al moest ze daarvoor helemaal naar de Noordoostpolder.

‘Een vent waar pit in zit,’ had haar vader hem aangeprezen. ‘Er was hier voor z’n oudste broer Dirk geen plaats die in aanmerking kwam om te boeren en daarom is hij op zoek gegaan naar een hoeve in de Noordoostpolder. Hij heeft toch maar het lef om daar in zo’n polder een nieuw bestaan op te bouwen.’

Haar moeder had het anders gezegd. ‘Een huwelijk uit liefde is niet altijd een garantie voor een geslaagd huwelijk, Cathrien. Je hebt misschien veel van Henk gehouden, maar op

den duur zou je gemerkt hebben dat je van de liefde alleen niet kunt leven en dat ook andere dingen in je leven belangrijk zijn. Als Henk een boerderij had bezeten was alles anders geweest, maar dat heeft nu eenmaal niet zo mogen zijn.'

Cathrien wist dat haar ouders niet uit liefde getrouwd waren. Ook voor hen had het bezit van een boerenbedrijf het zwaarst gewogen. Toch hadden ze een goed huwelijk. Door de jaren heen was het respect en ook de liefde voor elkaar gegroeid. Zo zou het met haar en Piet ook gaan. Ze had Piet altijd graag gemogen. Ook in de drie maanden van hun verkeringsstijd hadden ze goed met elkaar overweg gekund. Het feit dat ze niet zo'n felle verliefdheid voor hem had gevoeld, had haar toen dwarsgezeten. Met Henk was dat er wel geweest en het was voorbijgegaan.

In het jaar dat ze nu opnieuw verkering had met Piet had ze beseft dat een goede verstandhouding en wederzijds respect ook belangrijk waren. Ze was gaan verlangen naar de dagen dat Piet verlof had en hij overkwam uit de polder. Toch was ze nog geschrokken toen hij voorstelde om zo snel mogelijk te trouwen.

'Ik begrijp dat ik je daarmee overval, meisje. We zijn nog niet zo lang bij elkaar. Maar ik durf

het met je aan. Ik denk dat we het samen goed zullen hebben. Voor ons allebei zal het goed zijn. We zijn geen van beiden echt jong meer. Daarbij komt dan natuurlijk nog het feit dat ik van de directie in de polder alleen een boerderij toegewezen krijg als ik getrouwd ben. En ik wil niet alleen die boerderij, maar jou ook. Daarom wil ik je vragen met me te trouwen.'

Ze had toegestemd, na een lichte aarzeling. Het ging allemaal zo snel. Het was zo overrompelend. Haar ouders hadden hun instemming betuigd en zo waren ze op 1 januari in ondertrouw gegaan en hadden 25 februari 1944 als trouwdatum gekozen. Daarna zou ze met Piet meegaan naar het nieuwe land.

Ze verheugde zich erop daar met hem samen te zijn, maar in stilte vroeg ze zich wel af of Piet haar het verlangen naar haar ouders, haar broers en zusje en naar het land van Schouwen-Duiveland zou kunnen doen vergeten. Zouden ze daar in die nieuwe polder samen wel gelukkig worden?

'Cathrien!'

Haar moeders stem klonk onder aan de trap. 'Denk je aan de tijd? Je zou de tafel dekken. Pa en de jongens kunnen zo thuiskomen. Het loopt al tegen twaalf.'

‘Ik kom eraan.’

Een beetje onwillig verliet Cathrien haar plekje nadat ze het raam gesloten had. Moeder had gelijk. Ze had het beloofd. Bovendien had ze vanmorgen nog niet echt veel uitgevoerd, maar ze had nog graag een poosje boven voor het raam willen blijven staan. Nog even uitkijken over het land dat ze over een poosje zo vreselijk zou missen. Voor ze haar kamer verliet, streelde haar hand nog even de koele, gladde stof van de trouwjapon, die al kant-en-klaar aan de kast hing. Een nichtje van haar dat in Zierikzee op een atelier werkte, had de jurk voor haar genaaid, samen met een japon voor Johanna, die als bruidsmeisje zou fungeren. De jurk was eenvoudig maar toch chic. Zelfs Johanna was er stil van geweest toen ze op een avond alles gepast had. Het sluike model had een klein sleepje en over de effen stof leken de kanten bloemen achteloos neergestrooid te zijn. Langs de halslijn en de mouwen was een fijn kantje aangebracht. In haar haren zou ze een sluier van tule dragen, die prachtig afstak tegen haar donkere haren. Ze zou een mooie bruid zijn. Dat konden zelfs de Duitsers niet verhinderen. Neuriënd liep ze de trap af...